

TMMOB Sanayi Kongresi 2009'a Doğru “Kriz ve Sanayi Sektörlerinin Durumu Sempozyumu” Gerçekleştirildi

Toplam dört oturumdan oluşan Sempozyumun açılışı Oda ve TMMOB Başkanlarının konuşmalarıyla başladı.

MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ'ın yaptığı konuşmada, Sempozyumun Sanayi Kongresine bir ön hazırlık olarak düzenlendiğini, bu etkinliklerin ana amacının ülkemizin yararına ve halkımızın refahına yönelik sanayi politikalarının şekillenmesi ve bu yönde sektörel ve bütünlüklü toplumsal bir bilinç oluşturulmasına katkıda bulunmak olduğunu söyledi.

Bu Sempozyum ile Dünyadaki gelişmelerle birlikte sektörlerin nabzının tutulması, küresel krizin reel sektörlere etkilerine ilişkin verilerin ortaya konması, krizden en çok etkilenen sektörlerin genel bir fotoğrafının çekilmesi ve sonuçların kamuoyu ile paylaşılması hedeflenmiş, yapılması gerekenler konusunda yeni açılımlar ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

Toplam dört oturumdan oluşan Sempozyumun açılışı Oda ve TMMOB Başkanlarının konuşmalarıyla başladı. Ardından Sempozyumda iktisatçı Prof. Dr. Korkut BORATAV ülke sanayisinin durumuna ilişkin kapsamlı bir sunum gerçekleştirdi. MMO Yönetim Kurulu Başkanı Emin KORAMAZ'ın yaptığı konuşmada, sempozyumun Sanayi Kongresine bir ön hazırlık olarak düzenlendiğini, bu etkinliklerin ana amacının ülkemizin yararına ve halkımızın refahına yönelik sanayi politikalarının şekillenmesi ve bu yönde sektörel ve bütünlüklü toplumsal

bir bilinç oluşturulmasına katkıda bulunmak olduğunu söyledi.

“Türkiye sanayii 1961'lerden bu yana çeşitli evrelerden geçerek, iktidarlara, dünya ve ülke konjonktürüne, IMF, DB, Gümrük Birliği, AB, DTÖ tarafından belirlenen politikalara bağlı olarak önemli dalgalanma ve krizlerin içinden geçmiştir. Uzun süreli teşvik ve desteklere rağmen kalıcı ve entegre bir sanayi politikası oluşturulmaması ve buna uygun stratejilerin geliştirilememesi sonucu ülke sanayii dışa bağımlı ve fason üretime yönelik bir yapıya büründürülmüştür.” diyen Koramaz, özellikle

24 Ocak 1980 kararları ile başlayan süreçte, Türkiye'nin ulus ötesi şirketler ve uluslararası finans sermayesinin doğrudan denetimine altına sokulmasına dayalı bir yeni sömürgeleştirme modeli ile ithalat ve ucuz işgücü deposu haline dönüştürüldüğünü, yatırım kavramının artık tek bir hedefe, "yabancı sermayeyi davet etme"ye odaklandığını söyledi.

Gelişmiş ve gelişmekte olan 42 ülkeye ait büyüme verilerine göre Türkiye 2008'in son aylarında % 0,5 büyüme oranı ile büyüme hızı en düşük 7 ülke arasında yer almaktadır.

Konu gelişmekte olan ülkeler kategorisinde ele alındığında ise Türkiye, 22 ülke arasında sondan 3. sıradadır.

Krizin etkilerinin bu derece yakıcı yaşanmasının bir nedeni de siyasi iktidarın "hamdolsun iyiyiz bu kriz bizi teğet geçer" yaklaşımıdır. Konu yalnızca bankaların ve finansman kurumlarının düzeyine indirgenerek ele alınmış, sanayi sektörünün üretim, yatırım, ihracat

ve ithalatı ile istihdamı kapsam dışı bırakılmıştır. Ülkenin geleceğini ipotek altına alan politikalar aynen uygulanmaktadır.

Bilindiği gibi imalat sanayinin krizden en fazla etkilenen kesimini KOBİ'ler oluşturmaktadır. Ülkemizde küçük ve orta boy işletmeler istihdamın %

63,30'unu katma değerine ise % 29'unu gerçekleştirmektedir. Bu işletmeler kısa ve orta vadeli finansman çıkmazı içerisinde olup birçok KOBİ niteliğinde firma ya kapanmakta ya da üretimlerine ara vermektedir. Söz konusu pakette bu alana ilişkin kalıcı önlemler yer almamaktadır.

KOBİ'lerin kalifiye işgücü oranını artırmak ve mühendis istihdamını yükseltmek için KOBİ çalışanlarına gelir vergisinden % 80-90 oranında muafiyet sağlanmalıdır. Yüksek katma değer yaratan ve istihdam ağırlıklı işletmelerin kredilerde önceliğe sahip olması öngörülmelidir. Bölgesel teşviklerde "kümelenmeler" bazında sektörel destekler uygulanmalı; sektörel bazda birleşmeleri gündeme getiren projeler yapılmalı; "ortak tedarik sistemi" ile "ortak AR-GE Merkezleri" kurulmalı, geliştirilmeli ve denetlenmelidir. KOBİ kredileri ayrıcalık güdülmeksizin mevcut yapıyı güçlendirmek ve gelecekteki işletme vizyonunu ortaya koymak amacıyla, etkin bir mali denetimle dağıtılmalı; kredilerin geri dönüşü için firmaları güçlendirecek önlemler getirilmelidir.

Özet olarak, sözde "küresel krizin olumsuz etkilerinin giderilmesi"ne yönelik olarak çıkarılan bu yasalarda ülkemizin alt üst olan ekonomik yapısına ve çökmekte olan sanayisine merhem olacak bir güç ve nitelik taşımamaktadır. Kısa bir süre tekstil, otomotiv v.s. gibi alt sektörlerin talebini artıracak, yatırım yapmakta olan şirketlerin vergilendirme durumuna anlık çözümler getirecek bu düzenlemeler, orta ve uzun vadeli bir program olarak krize çözüm getirmeyecektir. Ayrıca unutulmamalı ki, on yıllara dayanan dışardan yönetimli sanayi politikaları sonucu sanayimiz çözülmeye yüz tutmuştur.

Açıklıkla saptamak durumundayız. Neo liberal

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı

MMO Başkanı Emin Koramaz

serbest pazar ekonomisi iflas etmiştir. Küresel krize kendi birikmiş ekonomik sosyal bunalım öğeleriyle katılan Türkiye'nin kaynaklarının yeni borç, faiz ödemeleri ile heba edilmesine artık daha güçlü bir şekilde dur demek gerekmektedir.

Üretim, istihdam, ihracat, ithalat, gelir ve servet vergisi, finansal gelirler, işsizlik sigortası fonunun kullanımı, döviz kuru ve sermaye hareketleri alanlarında Türkiye'nin çok radikal adımlar atması gerekmektedir. Başka türlü ekonomik ve sosyal bunalımdan çıkış olanaklı değildir.

Öncelikle ve ivedilikle uluslararası finans kuruluşlarının güdümünde uygulanan üretimi, yatırımı, sanayiye, bilimi, teknolojiye, mühendisi ve toplumu dışlayan ekonomik sosyal politikalar terk edilmelidir.

Tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanınca ya kadar Gümrük Birliği anlaşması askıya alınmalı; AB müzakere süreçlerinde müktesebat değişikliklerinin tüm sektörler, meslek örgütleri ve sivil toplum nezdinde tartışmaya açılması sağlanmalı ve bu alanda ülke çıkarlarını esas alan politikalar oluşturulmalıdır.

Türkiye'de sanayinin yeniden istihdam yaratabilir duruma getirilmesi, ara mallar üretimine ivedilikle geçilmesi, KOBİ'lerin Ar-Ge ve inovasyonla özgün ürüne yönelebilmesi, ithal girdilerin minimize edilerek daha yüksek katma değerli bir sektörel yapı değişimine gidilmesi ancak ve ancak ülke çıkarları ve halktan yana bir planlama ile olanaklıdır. Eğer bir planımız yoksa başkalarının planlarının bir parçası olacağımız açıktır.

TMMOB Başkanı Mehmet Soğancı da sem-

pozyum açılış konuşmasında TMMOB'nin 1962'den bu yana Sanayi Kongrelerinin Makina Mühendisleri Odası yürütücülüğünde düzenli bir şekilde sürdürüldüğünü, 2009 Aralık ayında yapılacak olan Sanayi Kongresinde ise "Dünya Ekonomik Krizi ve Türkiye Sanayinin Yeniden Yapılanması" ana teması altında krizin dünya Türkiye'deki etki

ve yönelimleri ile Planlamada Model Önerileri ve İstihdam Öncelikli Bölgesel Refah ve Kalkınma konularında yoğunlaşacaklarını söyledi.

Soğancı sözlerini şöyle sürdürdü: "Ülke sanayinde üretimi esas alacak istihdam odaklı, kalkınma ve refahı amaçlayan politikalar nerdeyse bütünüyle terk edilmiş, ülke dış borç ve ithal girdi ağırlıklı ihracata ve dengesiz büyümeye dayalı ekonomik anlayışa teslim edilmiştir.

Ülkeye gelen yabancı doğrudan sermaye yatırımları özelleştirmeye, finansman ve sigortacılık sektörlerine yönelmiş, böylece imalat sanayinin yeni yatırımlarına herhangi bir kaynak ayrılmamıştır. İç pazar, ithal malları lehine genişletilmiş ve dışa bağımlılık perçinlenmiştir.

Dokuzuncu Kalkınma Planı, plansız döneme geçişin simgesi olup, AB'ye entegre ile sanayinin taşeronlaşmasının da belgesi niteliğindedir.

Ar-Ge ve inovasyon sürekliliği gündemde olmasına karşın GSMH içindeki payı % 0,8'i aşamamış, ayrıca çıkarılan yasa taslağı ile yabancı yatırımların Ar-Ge merkezlerine teşvik verilmesi öngörülmektedir.

Bölgeler arası dengiyi kuracak ve gelir dağılımını adil bir biçimde kalkınmada öncelikli yörelere yayacak politikalar oluşturulmadığından, işsizlik ve yoksulluk sorunu öncelikli sorunların başında yer almakta devam etmektedir.

Ülkemizin kaynakları, küresel güçlerin baskısından bağımsız bir şekilde değerlendirildiğinde, Türkiye küresel rekabette yer alabilecek

potansiyellere sahiptir. Bilimi ve teknolojiyi esas alan, AR-GE ve inovasyona ağırlık veren, dış girdilere bağımlı olmayan, istihdam odaklı ve planlı bir kalkınmayı öngören sanayileşme politikaları uygulandığında, durum değişecektir. Böylece sanayi yatırımlarında daha rasyonel seçimler yapılabilecek, ülkenin doğal kaynakları daha iyi değerlendirilebilecek, emek ve kaynak yoğun üretimden ileri/yüksek teknoloji yoğunluğu olan bir üretim ve sanayi yapısına ulaşılabilecektir.

Planlama, sanayileşme ve kalkınmada halkçı, toplumsal bir model ve bağımsız bir siyasi irade ile bunu gerçekleştirmek olanaklıdır.

- Ülkenin ekonomisini dışa bağımlı ve kırılgan hale getiren, tam üyelik müzakere süreçleri tamamlanincaya kadar, Gümrük Birliği anlaşması mutlaka askıya alınmalıdır.

- AB ile üyelik müzakere süreçlerinde siyasi ödünler verilmesi istenen ve Türkiye'nin iç politikasına müdahale eden üye tavırları reddedilerek, müktesebat değişikliklerinin tüm sektör ve sivil toplum nezdinde tartışmaya açılması ile tüm sektörlerde ülke çıkarlarına yönelik politikalar oluşturulmalıdır.

- Bugün her şeyden önce ülke ekonomisi ve sanayinin planlaması zorunlu hale gelmiştir. Bu planlama, kamu yararına çalışanların gelir dağılımını düzelterek, işsizliği ortadan kaldıracak, sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmayı sağlayacak, refahı kitlesel olarak yayacak ilke ve araçları kapsamaktadır. Burada yatırımlara ağırlık verilmelidir.

- Planlama ve Kalkınma odaklı çalışmalar, tüm toplumsal mutabakatla, üniversite, sanayi ve meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir.

- Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur. Bunun için öncelikle bir sanayi envanteri çıkarılmalı, sistematik bir veri tabanı kurularak sürekli güncelleştirilmelidir.

- Mühendislik alt yapısı, AR-GE ve teknolojik gelişmenin önemli bir planlama ögesi olarak alınması ve değerlendirilmesi, kamu yararı

ön plana alınarak benimsenmelidir.

- Yukarıdaki tespit ve önerileri sağlayacak kamu yararına bir planlama, kalkınma ve istihdam odaklı gelişmelerin gerçekleştirilmesi demokrasinin tüm ilke ve kurumlarıyla egemen olduğu, insan hakları ve özgürlüklerinin tam anlamıyla uygulandığı bir ortamın oluşturulması ile sağlanabilmelidir. Bir diğer anlamda, demokrasi ile kalkınma birbirini reddeden değil, birbirini tamamlayan ve geliştiren durumlar olarak görülmelidir.

Kapitalist Küreselleşmenin sonuçları ortadadır: 1 milyar kişinin günde 1 dolardan az kazandığı, dünya nüfusunun zengin %2'sinin dünya servetin yarısına el koyduğu bir dünyada yaşıyoruz. Kuzey ile güney arasındaki kadın ile erkek arasındaki, varlıklarla yoksullar arasındaki fark gittikçe açılıyor.

- Planlama ve Kalkınma odaklı çalışmalar, tüm toplumsal mutabakatla, üniversite, sanayi ve meslek odaları ve sektör kuruluşlarını da kapsayan geniş bir platformda tartışılmalı, çözüm önerileri geliştirilmelidir.
- Sanayide üretimin Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Sitelerinde yaygınlaştırılması ve KOBİ'lere rasyonel bir işletme yapısı ve ölçek getirecek düzenlemelerin yapılması zorunludur.

Ülkemizde de yoksulların daha fazla yoksullaştığı, siyasal yapıda pek çok değişimin gerçekleştiği biçimde yaşanan süreç, kapitalist küreselleşmenin küresel kriziyle karanlık yüzünü bir kez daha gösterdi. Neo-liberalizmin kurallarının değişmez olduğu öngörüsü sarsılırken krizden kurtulmak için sistemin taleplerine cevap vermenin de doğru olmadığı ortaya çıktı.

Küresel mali kriz tüm müdahalelere rağmen önü alınmaz bir şekilde derinleşiyor.

Kapitalist küreselleşme sürecinin sonunu işaret eden bu krizde birlikte, kapitalizmin geleceği de tartışılmalı hale geliyor. Neo-liberalizmi tartışılmaz ve geri döndürülemez kaçınılmaz bir süreç olarak gösterenler dahi, neo-liberalizme karşı alternatif arayışlarına giriyorlar.

Krizin sonrasında yoksulluğun ve işsizliğin artacağını tahmin etmek bir kehanet değil. Önümüzdeki dönem tüm dünyada krizin derinleşerek devam edeceği, bunun sonucu olarak da yoksulluğun, işsizliğin büyüyeceği bir dönem olacak. Böylesi bir dönem kapitalizmin iç çelişkilerinin arttıracağı gibi aynı zamanda sınıf mücadelesine de ivme kazandıracaktır.

Küresel ekonomiyle yakın bağları olan hiçbir ülke bu krizden zarar görmeden kendisini kurtaramayacak. Özellikle Türkiye gibi kendi kaynaklarını kullanamayan, emperyalizme bağımlı ülkeler bu krizden daha da fazla etkilenecektir. Görülen o ki bugüne kadar Türkiye'yi yönetenler büyük bir bunalım, çözümsüzlük ve alacakaranlık dışında hiçbir şey yaratamamıştır. Daha çok yoksulluk, IMF'ye ve emperyalizme daha çok bağımlılık, baskı, şiddet, çeteler ve yolsuzluklar, bu düzenin ve ülkeyi yöneten siyasi iktidarların marifetleridir.

Evet, yaşamın içinde insandan ve halkımızdan yana taraf olan TMMOB, "kapitalist küreselleşmenin krizi bizim krizimiz değildir" diyor. "Bu kriz vahşi kapitalizmin "kar daha fazla kar, sömürü daha fazla sömürü düzeninin" krizidir" diyor. Bu kriz, "Üsttekinin han hamam, alttakine din iman düzeni"ni sürdürücülerinin krizidir.

Bu Sempozyumumuzda da konuşmalar, tespitler bu sözlerimizin ne anlama geldiğinin ifadesi olacaktır.

Bütün bunlara karşın, dünyada da ülkemizde de umut ancak başka bir yaşam arayışının güçlenmesinden geçmektedir. Bugün başka bir ülke ve başka bir dünyaya her zamankinden daha fazla ihtiyaç vardır. Kapitalizmin geleceği yoktur, bizler insanlığın yok oluşa sürüklenmesine karşı özgürlüğün, barışın, kardeşliğin hakim olduğu yepyeni bir dünyayı bugünden yaratmanın mücadelesini şimdi daha güçlü ve kararlı yürütmeliyiz.

Kapitalizmin küresel krizinin yaşandığı böylesi bir dönemde, "daha demokratik, daha barışçı, gelirini adaletli paylaşan" bir dünya için mücadelelenin de yükseltilmesi zamanıdır."

